

DRIE VRAGEN EN EEN OPDRACHT

Op een stoel met kussens die de bollingen hadden van een Michelinmannetje zat een ietwat gedrongen man. Zijn rechterhand rustte op een bolle leuning waarin een paneel vol knoppen zat. De man drukte op een van de knoppen en de stoelleuning werd plat. Hij drukte opnieuw op een knop waarna de andere leuning van vorm veranderde, gevolgd door de rugleuning en de zitting. De man zat nu enkele centimeters lager op een stoel die, van een afstand bekeken, glansde of hij net uit een showroom was gehaald. Een showroom van een niet te chique winkel, welteverstaan, want de stoel zag eruit of hij was ontworpen door iemand die te lang bij Ikea had gewerkt en tevreden was zo gauw het model een beetje oogde.

De man drukte opnieuw op knoppen en de stoel herkreeg zijn bolle vormen.

‘Een aardigheidje,’ zei de man. ‘Grapje van een van mijn ontwerpers. De zitting kan nog hoger, de hele stoel kan hoger, maar dan moet ik opstaan en dat vertik ik.’ Hij liet zijn staalgrijze ogen een rondje maken door de veel te grote kamer in het veel te grote huis, keek een paar seconden door de regen die tegen de ramen kletterde naar een buitenwijk van Pittsburgh en zuchtte diep.

‘Een paar dagen geleden had ik kolonel Prins aan de lijn. Hij sprak niet, hij blafte en omdat ik te laat aan die grappenmakerij van hem dacht, heb ik enkele uren rondgelopen met een licht gesuis in mijn oor. Kolonel Prins was niet helemaal tevreden. Enig idee hoe dat kwam?’

Hij stak een arm uit en priemde met een vinger naar een jongen met gelaatstrekken die leken op die van de man.

De jongen werd geflankeerd door leeftijdgenoten, links een die strak was gaan kijken toen de naam Prins viel en rechts een dikke met rood haar en een waterval aan sproeten.

De dikke jongen zat enigszins verkrampd en elke keer als hij bewoog, keek hij met een angstig gezicht naar de stoelpoten onder zijn zitvlak. Voor angst leek enige reden, want zo plomp en massief als de stoel van de man was, zo rank was die waar de jongen met het rode haar op zat; poten van nog geen halve centimeter in doorsnede en leuning die leken op uit de kluiten gewassen spaghettislierten.

De man glimlachte toen hij zag dat de dikke jongen voorzichtig een arm bewoog in de richting van een plastic zak en verstijfde toen zijn stoel overhelde. ‘Ook een grapje van een ontwerper,’ zei hij. ‘Alle drie jullie stoelen kunnen zwenken, kwestie van de knop omzetten aan de onderkant van de zitting. Ik had verwacht dat jullie ondernemend genoeg zouden zijn om dat uit te vogelen. Het staal is zestien keer gehard en jij, jonge Roos, zult nog minstens 80 kilo zwaarder moeten worden voor iets definitief knapt.’

De jonge Roos boog zich naar voren, liet zijn vingers langs de onderkant van de zitting glijden en drukte op een voor de anderen onzichtbaar knopje. Toen hij rechtop zat, bewoog hij voorzichtig zijn massieve billen en hij keek pas opgelucht toen de stoel onwrikbaar bleef staan.

‘Pittsburgh-kwaliteit,’ zei de man. ‘Ik mag wel zeggen: Evers-kwaliteit, want zoveel fabrieken zijn er niet meer sinds het slecht gaat in de ijzerindustrie in Pennsylvania. Ik vroeg waarom kolonel Prins niet maximaal tevreden was.’

‘Omdat wij hier zitten in plaats van in Nederland?’ zei de jongen rechts van het midden. Hij haalde een hand door zijn haren en keek naar zijn vingers alsof hij bang was dat hij een stofje had meegenomen. ‘Mijn pa wil ons in Amsterdam, en dat is prima wat mij betreft, maar we moesten en zouden eerst naar Pittsburgh.’

‘Dat zeker,’ zei de man. ‘En jouw vader had daar enig begrip voor. Niet veel, maar hij is nu eenmaal geen mens die overloopt van begrip. Ik hoorde hem met zijn stok op de vloer tikken. Ik zei nog: “Pas op dat je geen kuil in de planken stampt”, maar van die opmerking zag hij de humor niet in.’

De jongen rilde. ‘Zoiets zouden wij eens moeten zeggen.’

‘Niet doen,’ zei de man. ‘Nooit doen. Jouw vader, Jan Prins, was ontstemd omdat hem die ochtend, toen hij een wandeling door de stad maakte, iets was opgevallen.’

Een dergelijke zin behoort gevolgd te worden door de vraag: ‘Wat dan?’ maar geen van de jongens stelde haar en er viel een diepe stilte in het vertrek. Zelfs de airco leek even in de ruststand te schieten.

Na enkele seconden glimlachte de man. ‘Hij liep door de stad en hij dacht: al die jongens zijn hetzelfde. Dezelfde schoenen, dezelfde spijkerbroek, hetzelfde soort shirt en jas, ze zijn niet uit elkaar te houden. Wat als mijn enige en bloedeigen zoon aan de andere kant van de straat loopt? Zou ik hem dan herkennen? Ik geloof niet dat hij door de gedachte overstuur raakte, want overstuur raken is geen eigenschap waar hij goed in is, maar hij zag er wel een reden in om de telefoon te grijpen en me te bellen.’

‘Om te zeggen dat we naar Nederland moeten?’

‘Als de wiedeweerga, zei hij, als ik het goed heb onthouden. Als de ziedende wiedeweerga.’

‘Ziedendeweerga is korter,’ mompelde de dikke jongen. Nu hij wist dat de stoel zijn gewicht kon hebben, bewoog hij zich makkelijker en met een soepele beweging viste hij uit de plastic tas iets wat er uitzag als een in de lengte doorgesneden rookworst.

De man keek er met afschuw naar. ‘Hoe kom je dáár aan?’

‘Uit een supermarkt bij het vliegveld. Ze maakten reclame met halve worsten. Vers gesneden, stond op grote biljetten. Ik zei dat ik een vers gesneden halve worst wilde en vroeg of dat kon. Daar schoten ze van in de lach, alle drie de mannen achter een toonbank. Of ik, dikke domme jongen, niet kon lezen. Ik zei dat ik dat kon en dat ik een speciale halve worst wilde. “Een dure?” vroegen ze en ik zei: “Desnoods”. De kleinste van de drie pakte een worst en sneed ’m doormidden, maar ik zei dat ik een speciale wilde. Zes halve worsten later vroegen ze wat ik met speciaal bedoelde en ik zei: “Doorsnijden, maar in de lengte graag”. Het duurde even, maar uiteindelijk besloten ze dat ik een klant was met een uitvoerbare vraag. Toen ik had afgerekend vroeg ik of ze me nog steeds dik en dom vonden, maar ik geloof niet dat ze me verstonden. Er werd door de andere klanten nogal gelachen.’

De man liet de armleuningen leeg lopen en vulde ze weer, terwijl hij keek of hij een klap op zijn hoofd had gehad. ‘Echt waar? In de lengte?’

De dikke jongen knikte. Hij hief de worst en zei: ‘Ze lijken op rookworsten, maar ze zijn aanzienlijk harder. Met zo’n taai vel dat tussen je tanden blijft zitten. Als je

'm in de lengte door laat snijden, hapt het beter. Wilt u een stukje?'

De man liet de rugleuning half leeglopen en schoof enkele centimeters achteruit. Hij keek nog steeds verbijsterd. 'Je kreeg geen ruzie? Of heb je die andere halve worsten ook betaald?'

De dikke jongen schudde van nee. 'Ik betaal wat ik eet en dat vindt Janneman Prins al meer dan voldoende aanslag op het budget. Dit soort stunts kun je niet overal uithalen, maar wel op of bij een vliegveld.'

De man boog zich nu voorover. 'Waarom daar wel?'

'Omdat mensen die uren in een metalen tube hebben gezeten die ze vliegtuig noemen, klaar zijn voor een verzetje. Niets beter voor het losmaken van verstijfde spieren dan een onverwachte of gekke situatie.'

'Onverwacht én gek,' zei de man. Hij keek ernstig toen hij naar de middelste jongen wees. 'Toen kolonel Prins was uitgeraasd, bedacht ik me dat ik jou, Robert Theodore Evers ...' Hij stopte omdat er twee lachuitbarstingen klonken die hun uitwerking op de jongen in het midden niet misten.

'Hebben de heren A van Arie Roos en JLH van Johannes Ludovicus Henricus Prins bezwaar tegen de fraaie naam Theodore?' vroeg de jongen met een stem die zo scherp was als een scheermes. 'Willen de heren A. Roos en J. L. H. Prins er dan wel even aan denken dat het ook de voornaam is van de 26e president van dit land?'

Johannes Ludovicus Henricus stak bezwerend een hand op. 'Sorry,' zei hij. 'Ik heb die tweede naam van je in jaren niet gehoord, dat is het. Ik was hem gladweg vergeten.' Hij keek naar de man: 'Had u echt Theodore Roosevelt in gedachten?'

‘Het ergste aan jullie is die verrukkelijke humor,’ zei de man. Hij wilde er iets aan toevoegen, maar kreeg geen kans, want hemellichaam Roos verhief zich van zijn